

На основу члана 183. Закона о банкама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске”, број 04/17, 19/18 и 54/19), члана 5. став 1. тачка б, члана 20. и члана 37. Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске”, број 59/13 и 04/17), те члана 6. став 1. тачка б. и члана 19. став 1. тачка б. Статута Агенције за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске”, број 63/17), Управни одбор Агенције за банкарство Републике Српске, на 36. сједници, одржаној дана 01.11.2021. године, доноси

ОДЛУКУ О ПОСТУПКУ НАДЗОРНОГ ПРЕГЛЕДА И ОЦЈЕНЕ БАНАКА

Предмет

Члан 1.

- (1) Овом одлуком дефинише се поступак провођења надзорног прегледа и процјене банака (у даљем тексту: SREP процјена) из члана 5. став 3. тачка 1. Одлуке о начину провођења надзора и предузимању мјера надзора.
- (2) Агенција за банкарство Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) проводи SREP процјену банака са сједиштем у Републици Српској у складу са Методологијом за надзорни преглед и оцјену банака.

Елементи SREP процјене

Члан 2.

- (1) SREP процјена заснива се на процјени сљедећа четири елемента:
 - 1) пословног модела и профитабилности, при чему се врши процјена нивоа ризика,
 - 2) система управљања и система управљања ризицима, при чему се врши процјена контроле ризика,
 - 3) појединачних ризика који су повезани са капиталом: кредитног, тржишног и оперативног ризика и каматног ризика у банкарској књижи, при чему се врши процјена нивоа и контроле ризика,
 - 4) ризика краткорочне ликвидности и ризика дугорочних извора финансирања, при чему се врши процјена нивоа и контроле ризика.
- (2) У циљу свеобухватног прегледа ризика којима је банка изложена или може бити изложена у свом пословању и утврђивања потреба банке за капиталом и ликвидношћу, резултати процјене ризика из става 1. т. 3. и 4. овог члана допуњују се резултатима процјене поступка интерне процјене адекватности капитала банке (у даљем тексту: ICAAP), односно поступка интерне процјене адекватности ликвидности банке (у даљем тексту: ILAAP).

Поступак SREP процјене

Члан 3.

- (1) Поступак SREP процјене, односно елемената из члана 2. став 1. ове одлуке, проводи се кроз сљедеће три фазе:
 - 1) прикупљање података/информација,
 - 2) аутоматски поступак утврђивања оцјене, који служи као полазна основа за утврђивање коначне оцјене нивоа и контроле ризика у фази главне процјене,
 - 3) главну процјену, која се заснива на стручној процјени Агенције, при чему се оцјена нивоа и контроле ризика утврђена у другој фази може погоршати за двије оцјене или побољшати за једну оцјену у овој фази.
- (2) Процјена сваког појединачног елемента SREP процјене (у даљем тексту: SREP елемент) заснована је на квалитативним и квантитативним анализама фактора повезаних са тим елементом, као и на анализи повезаности тог елемента са осталим SREP елементима.

Начин утврђивања оцјене

SREP елемената

Члан 4.

- (1) За потребе утврђивања оцјене нивоа ризика појединачних SREP елемената из члана 2. став 1. т. 1, 3. и 4. ове одлуке користе се оцјене 1–4, при чему:
 - 1) оцјена 1 подразумијева низак ниво ризика, односно да није идентификован ризик од значајног утицаја на банку, узимајући у обзир утврђени ниво ризика,
 - 2) оцјена 2 подразумијева средње низак ниво ризика, односно да постоји средње низак ризик од значајног утицаја на банку, узимајући у обзир утврђени ниво ризика,
 - 3) оцјена 3 подразумијева средње висок ниво ризика, односно да постоји средње висок ризик од значајног утицаја на банку, узимајући у обзир утврђени ниво ризика,
 - 4) оцјена 4 подразумијева висок ниво ризика, односно да постоји висок ризик од значајног утицаја на банку, узимајући у обзир утврђени ниво ризика.
- (2) За потребе утврђивања оцјене контроле ризика појединачних SREP елемената из члана 2. став 1. т. 2–4. ове одлуке користе се оцјене 1–4, при чему:
 - 1) Оцјена 1 подразумијева јаку контролу ризика, односно да није идентификован ризик од значајног утицаја на банку, узимајући у обзир управљање, организацију и контроле. Систем управљања ризицима, укључујући контролу ризика, јасно је дефинисан и у потпуности је сразмјеран врсти, обиму и сложености послова банке;
 - 2) Оцјена 2 подразумијева адекватну контролу ризика, односно да постоји средње низак ризик од значајног утицаја на банку, узимајући у обзир управљање, организацију и контроле. Систем управљања ризицима, укључујући контролу ризика, дефинисан је на адекватан начин и у довољној мјери је сразмјеран врсти, обиму и сложености послова банке;
 - 3) Оцјена 3 подразумијева слабу контролу ризика, односно да постоји средње висок ризик од значајног утицаја на банку, узимајући у обзир управљање, организацију и контроле. Ниво управљања ризицима и контроле ризика је слаб и потребно га је побољшати. Систем управљања ризицима, укључујући контролу ризика, лоше је дефинисан или није у довољној мјери сразмјеран врсти, обиму и сложености послова банке,
 - 4) Оцјена 4 подразумијева неадекватну контролу ризика, односно да постоји висок ризик од значајног утицаја на банку, узимајући у обзир управљање, организацију и контроле. Ниво управљања ризицима и контроле ризика је низак и потребно га је значајно и/или одмах побољшати. Ризици се неадекватно ублажавају и лоше контролишу. Систем управљања ризицима, укључујући контролу ризика, није дефинисан или није сразмјеран врсти, обиму и сложености послова банке.
- (3) Приликом утврђивања оцјене за појединачне ризике који су повезани са капиталом или ликвидношћу и изворима финансирања из члана 2. став 1. т. 3. и 4. ове одлуке, а у зависности од стручне процјене овлашћених лица Агенције, примјењују се слједећа правила за комбиновање оцјене нивоа ризика и контроле ризика:
 - 1) ако је контрола ризика јака, комбинована оцјена може бити за један степен боља од оцјене нивоа ризика или иста као оцјена нивоа ризика,
 - 2) ако је контрола ризика слаба, комбинована оцјена може бити за један степен лошија од оцјене нивоа ризика или иста као оцјена нивоа ризика,
 - 3) ако је контрола ризика неадекватна, комбинована оцјена може бити за један или два степена лошија од оцјене нивоа ризика.
- (4) Изузетно од става 3. овог члана, у случају када се оцијени да је то најпримјереније, комбинована оцјена нивоа ризика и контроле ризика за одређени ризик може се утврдити као међуоцјена (нпр. уколико је оцјена за појединачни ризик између 2 и 3, може се утврдити оцјена 2,5).

Пословни модел и профитабилност

Члан 5.

- (1) Агенција проводи процјену пословног модела у циљу процјене пословних и стратешких ризика и утврђивања одрживости постојећег пословног модела банке на основу њене способности да генерише прихватљиву добит и проводи своје стратешке и финансијске планове.

- (2) Приликом процјене пословног модела фокус се ставља на пословне линије или производе који су најважнији с аспекта одрживости или будуће одрживости постојећег пословног модела банке и/или за које је највјероватније да ће повећати изложеност банке постојећим или новим ризицима.
- (3) Процјена пословног модела банке обухвата процјену:
- 1) краткорочне одрживости пословног модела (или способности банке да остварује прихватљиву добит у току наредних 12 мјесеци),
 - 2) дугорочне одрживости пословног модела (или способности банке да остварује прихватљиву добит у току наредне три године) и
 - 3) дугорочне одрживости пословног модела у току цијелог пословног/економског циклуса (или способности банке да остварује прихватљиву добит у току цијелог пословног/економског циклуса, односно након протеча периода од три године).
- (4) Главни индикатори профитабилности који се разматрају приликом процјене одрживости пословног модела јесу поврат на активу након пореза (*ROA*), однос трошкова и прихода (*CIR*) и однос нето каматног прихода након исправки вриједности и укупне нето активе (*NIA*), али узимају се у обзир и додатни индикатори, као што су: однос административних трошкова и нето активе, коефицијент редовне зараде, однос добити прије резервисања и укупне просјечне нето активе, поврат на капитал након пореза (*ROE*) и слично. Приликом процјене разматрају се и индикатори профитабилности упоредивих банака, као и индикатори на нивоу банкарског сектора Републике Српске.
- (5) На основу процјене из ст. 1–4. овог члана, Агенција формира мишљење и утврђује коначну оцјену одрживости пословног модела и профитабилности банке на сљедећи начин:

Оцјена	Мишљење	Критеријуми
1	Пословни модел и профитабилност представљају низак ниво ризика за одрживост банке.	<p><u>Ниво ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Главни индикатори показују задовољавајуће нивое, као и већина додатних индикатора, како за банку тако и у поређењу са упоредивим банкама. - Остале категорије значајних ризика не представљају непосредну пријетњу профитабилности. - Банка генерише велике и стабилне поврате који су прихватљиви, а при томе узима у обзир склоност ка преузимању ризика и структуру финансирања. - Не постоји значајна концентрација имовине или неодржива концентрација извора прихода. - Финансијске пројекције банке израђене су на основу увјерљивих претпоставки о будућем пословном окружењу. - Стратешки планови су примјерени с обзиром на постојећи пословни модел и способност управе банке за њихово провођење. - Банка има конкурентску предност у односу на упоредиве банке.
2	Пословни модел и профитабилност представљају средње низак ниво ризика за одрживост банке.	<p><u>Ниво ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Већина индикатора показује задовољавајуће нивое, али банка није оцијењена као најбоља међу упоредивим банкама. - Остале категорије значајних ризика углавном не представљају непосредну пријетњу профитабилности. - У поређењу са групом упоредивих банака, банка генерише просјечне поврате који су већином прихватљиви с обзиром на њену склоност ка преузимању ризика и структуру финансирања. - Постоји одређена концентрација имовине или извора прихода. - Финансијске пројекције банке израђене су на основу оптимистичних претпоставки о будућем пословном окружењу. - Стратешки планови су прихватљиви с обзиром на постојећи пословни модел и способност управе банке за њихово провођење, али не без ризика. - Постоје одређени притисци у смислу одржавања конкурентске предности на циљаним тржиштима/производима.

3	Пословни модел и профитабилност представљају средње висок ниво ризика за одрживост банке.	<p><u>Ниво ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Поједини главни индикатори показују незадовољавајуће нивое, као и неки додатни индикатори, али банка није оцијењена као најгора у поређењу са упоредивим банкама. - Постоји сумња да остале категорије значајних ризика представљају непосредну пријетњу профитабилности. - Банка генерише поврате који су често слаби или нестабилни или се за остварење прихватљивих поврата ослања на склоност ка преузимању ризика или структуру финансирања, које доводе до забринутости Агенције. - Постоји значајна концентрација имовине или извора прихода. - Финансијске пројекције банке израђене су на основу преоптимистичних претпоставки о будућем пословном окружењу. - Постоји могућност неизвршења стратешких планова с обзиром на постојећи пословни модел и способност управе банке за њихово провођење. - Банка има слабу конкурентску предност с обзиром на циљана тржишта/производе, а тржишно учешће банке опада. Постоји сумња да банка неће успјети да поврати тржишно учешће или да ће се наставити његово смањење.
4	Пословни модел и профитабилност представљају висок ниво ризика за одрживост банке.	<p><u>Ниво ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Неколико кључних индикатора показује незадовољавајуће нивое, као и неколико додатних индикатора, а банка је оцијењена као најгора у поређењу са групом упоредивих банака. - Остале категорије значајних ризика представљају непосредну пријетњу профитабилности. - Банка генерише врло слабе и високо нестабилне поврате или се ослања на неприхватљиву склоност ка преузимању ризика или структуру финансирања како би генерисала прихватљиве поврате. - Банка има прекомјерну концентрацију имовине или неодрживу концентрацију извора прихода. - Финансијске пројекције банке израђене су на основу веома нереалистичних претпоставки о будућем пословном окружењу. - Стратешки планови нису проводиви с обзиром на постојећи пословни модел и способност управе банке за њихово провођење. - Банка има веома слабу конкурентску предност с обзиром на циљана тржишта/производе, те вјероватно неће успјети да задржи тржишно учешће и доћи ће до његовог смањења.

Систем управљања и систем управљања ризицима

Члан 6.

- (1) Агенција процјењује систем управљања и систем управљања ризицима у циљу процјене ризика који произилазе из неадекватног управљања, организације и унутрашњих контрола, те њиховог утицаја на одрживост банке.
- (2) Приликом провођења процјене система управљања и система управљања ризицима врши се процјена сљедећа четири кључна сегмента:
 - 1) система управљања и управљања ризицима,
 - 2) организационе структуре,
 - 3) система управљања ризицима и културе ризика,
 - 4) инфраструктуре за ризике, података и извјештавања о ризицима.
- (3) Приликом провођења процјене из става 2. овог члана процјењује се да ли је банка успоставила:
 - 1) Транспарентну организациону структуру са јасно дефинисаним и досљедним линијама овлашћења и одговорности, на начин који омогућава ефикасну комуникацију и сарадњу свих организационих нивоа, укључујући и адекватан ток информација у банци, ограничава и спречава сукоб интереса и успоставља јасан и документован процес доношења одлука. Такође, процјењује се начин и ефикасност рада органа управљања банке и њихових одбора;

- 2) Ефикасан и поуздан систем управљања ризицима, који обухвата и ефикасне и поуздане процесе за утврђивање, управљање, праћење, ублажавање и извјештавање о изложености ризицима, при чему се посебно процјењује оквир којим се дефинише склоност банке ка преузимању ризика, да ли је извршено недвосмислено одвајање послова управљања ризицима од послова излагања ризицима, те да ли је обезбијеђен информациони систем који омогућава свеобухватно и поуздано прикупљање података потребних за праћење и анализу свих ризика којима је банка изложена;
- 3) Адекватну корпоративну културу и културу ризика која је сразмјерна величини банке, врсти и сложености послова банке, односно ризичном профилу банке, те заснива ли се на добрим, јасно израженим вриједностима, које у обзир узимају склоност ка преузимању ризика;
- 4) Адекватан систем унутрашњих контрола, који укључује јасне административне и рачуноводствене поступке, те адекватне контролне функције;
- 5) Адекватне стратегије, политике и процесе екстернализације којима се узимају у обзир утицај екстернализације на пословање банке и ризици повезани са екстернализацијом;
- 6) Политике и праксе накнада које су усклађене са обимом преузетог ризика и ефикасним и поузданим управљањем ризицима;
- 7) Адекватан ICAAP и ILAAP.
- (4) Такође, у оквиру процјене система управљања и система управљања ризицима разматрају се и налази и недостаци који су утврђени приликом процјене планова опоравка.
- (5) На основу процјене из ст. 1–4. овог члана, Агенција формира мишљење и утврђује коначну оцјену адекватности система управљања и управљања ризицима банке на сљедећи начин:

Оцјена	Мишљење	Критеријуми
1	Недостаци система управљања и система управљања ризицима представљају низак ризик за одрживост банке.	<p><u>Контрола ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Банка има јаку и транспарентну организациону структуру са јасно дефинисаним и досљедним линијама овлашћења и одговорности, укључујући недвосмислено одвајање послова управљања ризицима од послова излагања ризицима. - Банка има успостављене адекватне стратегије, политике и процесе за управљање ризицима и утврђивање и избегавање сукоба интереса. - Банка има адекватне политике и стратегије за екстернализацију. - Постоји добра корпоративна култура и култура ризика. - Састав и начин функционисања органа управљања банке и њихових одбора су адекватни. - Политика и праксе накнада у складу су са стратегијом ризика и дугорочним интересима банке. - Систем управљања ризицима и процеси управљања ризицима, оквир тестирања отпорности на стрес, планови капитала и ликвидности, као и извјештавање о ризицима су адекватни. - Систем унутрашњих контрола и рад контролних функција су адекватни. - Информациони систем и механизми континуитета пословања су адекватни. - ICAAP и ILAAP су јаки. - План опоравка банке је адекватан.
2	Недостаци система управљања и управљања ризицима представљају средње низак ризик за одрживост банке.	<p><u>Контрола ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Банка углавном има јаку и транспарентну организациону структуру са јасно дефинисаним и досљедним линијама овлашћења и одговорности, те је обезбиједила недвосмислено одвајање послова управљања ризицима од послова излагања ризицима. - Банка има успостављене стратегије, политике и процесе за управљање ризицима и утврђивање и избегавање сукоба интереса, које су већим дијелом адекватне. - Банка има политике и стратегије за екстернализацију, које су већим дијелом адекватне. - Корпоративна култура и култура ризика углавном су добре. - Састав и начин функционисања органа управљања банке и њихових одбора углавном су адекватни. - Политика и праксе накнада углавном су у складу са стратегијом ризика и дугорочним интересима банке.

		<ul style="list-style-type: none"> - Систем управљања ризицима и процеси управљања ризицима, оквир тестирања отпорности на стрес, планови капитала и ликвидности, као и извјештавање о ризицима већим дијелом су адекватни. - Систем унутрашњих контрола и рад контролних функција углавном су адекватни. - Информациони систем и механизми континуитета пословања углавном су адекватни. - ИСААР и ПЛААР су адекватни. - План опоравка банке је већим дијелом адекватан.
3	Недостаци система управљања и управљања ризицима представљају средње висок ризик за одрживост банке.	<p><u>Контрола ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Организациона структура банке и линије овлашћења и одговорности нису потпуно транспарентне, те банка није у потпуности обезбиједила недвосмислено одвајање послова управљања ризицима од послова излагања ризицима. - Банка има успостављене стратегије, политике и процесе за управљање ризицима и утврђивање и избјегавање сукоба интереса, које имају одређене недостатке и/или се не примјењују досљедно. - Банка има политике и стратегије за екстернализацију, које имају одређене недостатке и/или се не примјењују досљедно. - Корпоративна култура и култура ризика имају одређене недостатке. - Постоје одређени недостаци када су у питању састав и начин функционисања органа управљања банке и њихових одбора. - Политика и праксе накнада нису у потпуности у складу са стратегијом ризика и дугорочним интересима банке. - Систем управљања ризицима и процеси управљања ризицима, оквир тестирања отпорности на стрес, планови капитала и ликвидности, као и извјештавање о ризицима имају одређене недостатке. - Систем унутрашњих контрола и рад контролних функција имају одређене недостатке. - Информациони систем и механизми континуитета пословања имају одређене недостатке. - ИСААР и/или ПЛААР су слаби или неадекватни. - План опоравка банке је непотпун и утврђени су одређени материјални недостаци, те постоји потреба да банка унаприједи поступке планирања опоравка.
4	Недостаци система управљања и управљања ризицима представљају висок ризик за одрживост банке.	<p><u>Контрола ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Организациона структура банке и линије овлашћења и одговорности нису транспарентне, те банка није обезбиједила недвосмислено одвајање послова управљања ризицима од послова излагања ризицима. - Банка има успостављене стратегије, политике и процесе за управљање ризицима и утврђивање и избјегавање сукоба интереса, али се не примјењују или нису адекватни или исти уопште нису успостављени. - Банка има политике и стратегије за екстернализацију које се не примјењују, нису адекватне или исте нису усвојене. - Корпоративна култура и култура ризика нису адекватне. - Састав и начин функционисања органа управљања банке и њихових одбора нису адекватни. - Политика и праксе накнада нису у складу са стратегијом ризика и дугорочним интересима банке. - Систем управљања ризицима и процеси управљања ризицима, оквир тестирања отпорности на стрес, планови капитала и ликвидности, као и извјештавање о ризицима нису адекватни. - Систем унутрашњих контрола и рад контролних функција нису адекватни. - Информациони систем и механизми континуитета пословања нису адекватни. - ИСААР и ПЛААР су неадекватни. - План опоравка банке је непотпун и утврђени су значајни материјални недостаци, што указује на неадекватне поступке планирања опоравка и доводи у сумњу проводивост плана.

- (6) Без обзира на оцјену утврђену у складу са ставом 5. овог члана, оцјена система управљања и управљања ризицима не може бити боља од 3 уколико је ИСААР и/или ИЛААР оцијењен као „неадекватан”.

Ризици повезани са капиталом

Члан 7.

- (1) У циљу утврђивања укупних потреба банке за капиталом, Агенција процјењује:
- 1) Ризике повезане са капиталом, односно:
 1. кредитни ризик,
 2. оперативни ризик,
 3. каматни ризик у банкарској књизи, те
 4. тржишни ризик, уколико је оцијењен као значајан за банку;
 - 2) Адекватност нивоа и структуре капитала, узимајући у обзир и резултате процјене ИСААР-а банке.
- (2) За потребе примјене става 1. тачка 1. подтачка 4. овог члана, сматра се да тржишни ризик није значајан уколико је испуњен један од сљедећих услова:
- 1) учешће нето добитака по финансијској активи и финансијској пасиви које се држе ради трговања у укупним оперативним приходима мање је од 0,5% или
 - 2) учешће финансијске активе која се држи ради трговања у укупној нето активи мање је од 0,5%.
- (3) Изузетно од става 2. овог члана, уколико Агенција оцијени да је одређена поткатегорија тржишног ризика значајна (нпр. девизни ризик), проводи се само процјена те поткатегорије тржишног ризика.
- (4) Укупна оцјена ризика повезаних са капиталом представља пондерисани просјек оцјена утврђених приликом процјене ризика из става 1. тачка 1. овог члана и процјене адекватности нивоа и структуре капитала из става 1. тачка 2. овог члана.
- (5) За потребе утврђивања укупне оцјене у складу са ставом 4. овог члана примјењује се пондер 60% за кредитни ризик, 20% за оперативни ризик, 10% за каматни ризик у банкарској књизи и 10% за адекватност капитала.
- (6) Изузетно од става 5. овог члана, у случају када је тржишни ризик значајан за банку, истом се додјељује пондер 5%, док се пондер за кредитни ризик смањује са 60% на 55%.

Кредитни ризик

Члан 8.

- (1) Агенција процјењује кредитни ризик који произилази из свих изложености у банкарској књизи, укључујући и ванбилансне изложености. Процјена се првенствено проводи на нивоу портфолија и категорија имовине, а, по потреби, Агенција може провести грануларнију процјену на нивоу појединачних дужника или трансакција.
- (2) Приликом процјене кредитног ризика обавезно се обухвата ризик концентрације, док се сљедеће поткатегорије кредитног ризика узимају у обзир само уколико су значајне за банку: кредитно-девизни ризик, ризик друге уговорне стране и ризик намирења, ризик земље, резидуални ризик, ризик специјализованог кредитирања и остали значајни ризици.
- (3) Приликом процјене нивоа кредитног ризика разматрају се најмање сљедећи сегменти:
- 1) износ изложености кредитном ризику/дјелатности,
 - 2) природа и састав кредитног портфолија, укључујући његову концентрацију,
 - 3) кретање кредитног портфолија,
 - 4) квалитет кредитног портфолија,
 - 5) параметри кредитног ризика и
 - 6) технике смањења кредитног ризика и исправке вриједности, односно резервисања за покриће очекиваних кредитних губитака за ванбилансне ставке.
- (4) Главни индикатори који се користе приликом процјене нивоа кредитног ризика јесу: стопа неквалитетних кредита, стопа реструктурираних кредита, однос нових неквалитетних кредита и

приходујућих кредита, Тексашки коефицијент, стопа покривености некавалитетних кредита, однос збира великих изложености и регулаторног капитала, Херфиндалов индекс (секторска концентрација), али узимају се у обзир и додатни индикатори, као што су: учешће доспјелих кредита у укупним кредитима, учешће кредита у нивоу кредитног ризика 2 у укупним кредитима, стопа опоравка некавалитетних кредита, анализа некавалитетних кредита по броју дана кашњења и слично. Приликом процјене разматрају се и индикатори кредитног ризика упоредивих банака, као и индикатори на нивоу банкарског сектора Републике Српске.

(5) Приликом процјене система управљања кредитним ризиком, односно контроле тог ризика врши се процјена:

- 1) управљања, односно начина организације кредитног процеса и управљања кредитним ризиком,
- 2) склоности ка преузимању кредитног ризика, укључујући процјену усклађености стратегија и политика банке и других интерних аката којима се дефинише толеранција према ризику са пословним циљевима и дугорочним интересима банке,
- 3) управљања кредитним ризиком и система унутрашњих контрола,
- 4) функције интерне ревизије, односно кадровске оспособљености функције интерне ревизије за давање оцјене о управљању кредитним ризиком, квалитета ревизорских извјештаја и поступања банке по препорукама интерне ревизије.

(6) На основу процјене из ст. 1–5. овог члана, Агенција формира мишљење и утврђује коначну оцјену адекватности нивоа и контроле кредитног ризика банке на сљедећи начин:

Оцјена	Мишљење	Критеријуми
1	Ниво и контрола кредитног ризика представљају низак ризик за одрживост банке.	<p><u>Ниво ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Врста и структура изложености кредитном ризику указују на низак ризик. - Ниво концентрације кредитног ризика је низак. - Ниво реструктурираних и некавалитетних изложености је низак. - Кредитни ризик који произилази из изложености распоређених у нивоу кредитног ризика 1 и 2 је низак. - Покривеност изложености исправкама вриједности, односно резервисањима за покриће очекиваних кредитних губитака за ванбилансне ставке врло је висока. - Покривеност изложености колатералом и квалитет колатерала врло су високи. <p><u>Контрола ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Организациона структура за кредитни ризик је транспарентна, ефикасна и стабилна, уз јасно дефинисане нивое овлашћења и одговорности на свим оперативним, организационим, руководним и управљачким нивоима и поштовање правила за спречавање настанка сукоба интереса. Обезбијеђена је јасна оперативна и организациона раздвојеност функције уговарања трансакција од функције подршке и управљања ризицима, укључујући и управљачке и руководне нивое. - Стратегија и политика кредитног ризика банке, те дефинисана склоност ка преузимању ризика усклађене су са њеном пословном стратегијом. - Банка је успоставила ефикасан и поуздан систем управљања ризицима, који обухвата ефикасне и поуздане процесе и поступке за утврђивање, процјену, односно мјерење, ограничавање и ублажавање, праћење и извјештавање о изложености ризицима. - Систем унутрашњих контрола за кредитни ризик је адекватан и поуздан. - Банка је дефинисала интерне лимите ограничења изложености, који омогућавају смањење или ограничење изложености кредитном ризику и усклађени су са стратегијом, политиком и склоношћу ка преузимању ризика. - Функција интерне ревизије је кадровски оспособљена за давање оцјене о управљању кредитним ризиком, квалитет ревизорских извјештаја је на високом нивоу, те банка континуирано предузима мјере у циљу извршења препорука интерне ревизије.

2	Ниво и контрола кредитног ризика представљају средње низак ризик за одрживост банке.	<p><u>Ниво ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Врста и структура изложености кредитном ризику указују на средње низак ризик. - Ниво концентрације кредитног ризика је средње низак. - Ниво реструктурираних и некавалитетних изложености је средње низак. - Кредитни ризик који произилази из изложености распоређених у ниво кредитног ризика 1 и 2 је средње низак. - Покривеност изложености исправкама вриједности, односно резервисањима за покриће очекиваних кредитних губитака за ванбилансне ставке је адекватна. - Покривеност изложености колатералом и квалитет колатерала су адекватни. <p><u>Контрола ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Организациона структура за кредитни ризик углавном је транспарентна, ефикасна и стабилна, уз јасно дефинисане нивое овлашћења и одговорности на свим оперативним, организационим, руководним и управљачким нивоима и уз поштовање правила за спречавање настанка сукоба интереса. Обезбијеђена је јасна оперативна и организациона раздвојеност функције уговарања трансакција од функције подршке и управљања ризицима, укључујући и управљачке и руководне нивое. - Стратегија и политика кредитног ризика банке, те дефинисана склоност ка преузимању ризика усклађене су са њеном пословном стратегијом, али постоји потреба за њиховим унапређивањем. - Банка је успоставила ефикасан и поуздан систем управљања ризицима, који обухвата ефикасне и поуздане процесе и поступке за утврђивање, процјену, односно мјерење, ограничавање и ублажавање, праћење и извјештавање о изложености ризицима, али постоји потреба за унапређивањем. - Систем унутрашњих контрола за кредитни ризик великим дијелом је адекватан и поуздан. - Банка је дефинисала интерне лимите ограничења изложености, који омогућавају смањење или ограничење изложености кредитном ризику и усклађени су са стратегијом, политиком и склоношћу ка преузимању ризика. - Функција интерне ревизије је кадровски оспособљена за давање оцјене о управљању кредитним ризиком, квалитет ревизорских извјештаја је на адекватном нивоу, те банка континуирано предузима мјере у циљу извршења препорука интерне ревизије.
3	Ниво и контрола кредитног ризика представљају средње висок ризик за одрживост банке.	<p><u>Ниво ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Врста и структура изложености кредитном ризику указују на средње висок ризик. - Ниво концентрације кредитног ризика је средње висок. - Ниво реструктурираних и некавалитетних изложености је средње висок. - Кредитни ризик који произилази из изложености распоређених у ниво кредитног ризика 1 и 2 је средње висок. - Покривеност изложености исправкама вриједности, односно резервисањима за покриће очекиваних кредитних губитака за ванбилансне ставке није адекватна и/или постоји знатно опадајући ниво (искључујући ефекат рачуноводственог отписа). - Покривеност изложености колатералом и квалитет колатерала нису адекватни и/или постоји знатно опадајући ниво. <p><u>Контрола ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Утврђени су недостаци у организационој структури за кредитни ризик у погледу њене транспарентности, ефикасности и стабилности, те дефинисаних нивоа овлашћења и одговорности на неким оперативним, организационим, руководним и управљачким нивоима, као и одређени недостаци приликом поштовања правила за спречавање настанка сукоба интереса. У свим случајевима није обезбијеђена јасна

		<p>оперативна и организациона раздвојеност функције уговарања трансакција од функције подршке и управљања ризицима, укључујући и управљачке и руководне нивое.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Стратегија и политика кредитног ризика банке, те дефинисана склоност ка преузимању ризика углавном су усклађене са њеном пословном стратегијом, али постоји потреба за њиховим побољшањем. - Банка је успоставила систем управљања кредитним ризиком, који обухвата поступке за утврђивање, процјену, односно мјерење, ограничавање и ублажавање, праћење и извјештавање о изложености ризицима, али потребно је његово побољшање у циљу обезбјеђења веће ефикасности и поузданости. - Утврђени су недостаци система унутрашњих контрола за кредитни ризик, те је потребно његово побољшање. - Банка је дефинисала интерне лимите ограничења изложености, који омогућавају смањење или ограничење изложености кредитном ризику и углавном су усклађени са стратегијом, политиком и склоношћу ка преузимању ризика. - Функција интерне ревизије је кадровски оспособљена за давање оцјене о управљању кредитним ризиком, али је потребно побољшати квалитет ревизорских извјештаја, те, иако банка предузима мјере у циљу извршења препорука интерне ревизије, и даље постоји одређен број неизвршених препорука.
4	<p>Ниво и контрола кредитног ризика представљају висок ризик за одрживост банке.</p>	<p><u>Ниво ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Врста и структура изложености кредитном ризику указују на висок ризик. - Ниво концентрације кредитног ризика је висок. - Ниво реструктурираних и некавалитетних изложености је висок. - Кредитни ризик који произилази из изложености распоређених у ниво кредитног ризика 1 и 2 је висок. - Покривеност изложености исправкама вриједности, односно резервисањима за покриће очекиваних кредитних губитака за ванбилансне ставке на ниском је нивоу. - Покривеност изложености колатералом и квалитет колатерала су изразито ниски. <p><u>Контрола ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Организациона структура за кредитни ризик је неадекватна у погледу њене транспарентности, ефикасности и стабилности, дефинисаних нивоа овлашћења и одговорности на оперативним, организационим, руководним и управљачким нивоима, а утврђени су и значајни недостаци приликом поштовања правила за спречавање настанка сукоба интереса. Није обезбијеђена јасна оперативна и организациона раздвојеност функције уговарања трансакција од функције подршке и управљања ризицима, укључујући и управљачке и руководне нивое. - Стратегија и политика кредитног ризика банке, те дефинисана склоност ка преузимању ризика нису усклађене са њеном пословном стратегијом. - Банка није успоставила систем управљања ризицима који обухвата поступке за утврђивање, процјену, односно мјерење, ограничавање и ублажавање, праћење и извјештавање о изложености ризицима или успостављени систем није адекватан. - Систем унутрашњих контрола за кредитни ризик је непоуздан. - Интерни лимити ограничења изложености нису усклађени са стратегијом, политиком и склоношћу ка преузимању ризика. - Функција интерне ревизије није кадровски оспособљена за давање оцјене о управљању кредитним ризиком, квалитет ревизорских извјештаја није адекватан, интерна ревизија није покрила све ризичне области и/или њене препоруке банка не извршава у континуитету.

Тржишни ризик

Члан 9.

- (1) Процјена тржишног ризика односи се на оне билансне и ванбилансне ставке које могу довести до негативних ефеката на финансијски резултат и капитал банке због промјене цијена на тржишту, а проводи се обавезно уколико је Агенција на основу критеријума из члана 7. ст. 2. и 3. ове одлуке утврдила да су тржишни ризик или одређена поткатегорија тржишног ризика значајни за банку.
- (2) Приликом процјене тржишног ризика обухватају се најмање сљедеће поткатегорије тржишног ризика уколико су значајне за банку: девизни ризик, ризик позиције и робни ризик.
- (3) Приликом процјене нивоа тржишног ризика разматрају се најмање сљедећи сегменти:
 - 1) врста и структура активности банке које су повезане са тржишним ризиком, укључујући анализу концентрације изложености,
 - 2) анализа профитабилности тржишних активности на нивоу банке и на нивоу пословних линија (нпр. активности трговања власничким инструментима, активности трговања девизама и слично),
 - 3) капитални захтјеви за покриће тржишног ризика,
 - 4) тестирање отпорности на стрес.
- (4) Главни индикатори који се користе приликом процјене нивоа тржишног ризика јесу: учешће нето добитака по финансијској активи и пасиви које се држе ради трговања у укупним оперативним приходима, однос капиталних захтјева за тржишни ризик и регулаторног капитала, али узимају се у обзир и додатни индикатори, укључујући и интерне индикаторе које банка користи за праћење тржишног ризика. Приликом процјене разматрају се и индикатори тржишног ризика упоредивих банака, као и индикатори на нивоу банкарског сектора Републике Српске.
- (5) Приликом процјене система управљања тржишним ризиком, односно контроле тог ризика врши се процјена:
 - 1) управљања, односно начина организације функције управљања тржишним ризиком,
 - 2) склоности ка преузимању тржишног ризика, укључујући процјену усклађености стратегија и политика банке и других интерних аката којима се дефинише толеранција према ризику са пословним циљевима и дугорочним интересима банке,
 - 3) управљања тржишним ризиком и система унутрашњих контрола,
 - 4) функције интерне ревизије, односно кадровске оспособљености функције интерне ревизије за давање оцјене о управљању тржишним ризиком, квалитета ревизорских извјештаја и поступања банке по препорукама интерне ревизије.
- (6) На основу процјене из ст. 1–5. овог члана, Агенција формира мишљење и утврђује коначну оцјену адекватности нивоа и контроле тржишног ризика банке на сљедећи начин:

Оцјена	Мишљење	Критеријуми
1	Ниво и контрола тржишног ризика представљају низак ризик за одрживост банке.	<u>Ниво ризика</u> - Врста и структура изложености тржишном ризику указују на низак ризик. - Ниво концентрације тржишног ризика је низак. - Волатилност прихода/расхода по основу изложености тржишном ризику је веома ниска. - Индикатори које банка користи за праћење тржишног ризика су адекватни и поуздани, што доводи до одговарајуће процјене нивоа ризика. <u>Контрола ризика</u> - Организациона структура за тржишни ризик је транспарентна, ефикасна и стабилна, уз јасно дефинисане нивое овлашћења и одговорности на свим оперативним, организационим, руководним и управљачким нивоима и уз поштовање правила за спречавање настанка сукоба интереса. Обезбијеђена је јасна оперативна и организациона раздвојеност функције уговарања трансакција од функције подршке и управљања ризицима, укључујући и управљачке и руководне нивое.

		<ul style="list-style-type: none"> - Стратегија и политика тржишног ризика банке, те дефинисана склоност ка преузимању ризика усклађене су са њеном пословном стратегијом. - Банка је успоставила ефикасан и поуздан систем управљања тржишним ризиком, који обухвата ефикасне и поуздане процесе и поступке за утврђивање, процјену, односно мјерење, ограничавање и ублажавање, праћење и извјештавање о изложености ризицима. - Систем унутрашњих контрола за тржишни ризик адекватан је и поуздан. - Банка је дефинисала интерне лимите ограничења изложености, који омогућавају смањење или ограничење изложености тржишном ризику и усклађени су са стратегијом, политиком и склоношћу ка преузимању ризика. - Функција интерне ревизије је кадровски оспособљена за давање оцјене о управљању тржишним ризиком, квалитет ревизорских извјештаја је на високом нивоу, те банка континуирано предузима мјере у циљу извршења препорука интерне ревизије.
2	Ниво и контрола тржишног ризика представљају средње низак ризик за одрживост банке.	<p><u>Ниво ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Врста и структура изложености тржишном ризику указују на средње низак ризик. - Ниво концентрације тржишног ризика је средње низак. - Волатилност прихода/расхода по основу изложености тржишном ризику је ниска. - Поједини индикатори које банка користи за праћење тржишног ризика нису адекватни и/или поуздани, што доводи до мањег потцјењивања нивоа ризика, али банка је предузела активности у циљу отклањања недостатака. <p><u>Контрола ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Организациона структура за тржишни ризик је углавном транспарентна, ефикасна и стабилна, уз јасно дефинисане нивое овлашћења и одговорности на свим оперативним, организационим, руководним и управљачким нивоима и уз поштовање правила за спречавање настанка сукоба интереса. Обезбијеђена је јасна оперативна и организациона раздвојеност функције уговарања трансакција од функције подршке и управљања ризицима, укључујући и управљачке и руководне нивое. - Стратегија и политика тржишног ризика банке, те дефинисана склоност ка преузимању ризика усклађене су са њеном пословном стратегијом, али постоји потреба за њиховим унапређивањем. - Банка је успоставила ефикасан и поуздан систем управљања тржишним ризиком, који обухвата ефикасне и поуздане процесе и поступке за утврђивање, процјену, односно мјерење, ограничавање и ублажавање, праћење и извјештавање о изложености ризицима, али постоји потреба за унапређивањем. - Систем унутрашњих контрола за тржишни ризик великим дијелом је адекватан и поуздан. - Банка је дефинисала интерне лимите ограничења изложености, који омогућавају смањење или ограничење изложености тржишном ризику и усклађени су са стратегијом, политиком и склоношћу ка преузимању ризика. - Функција интерне ревизије је кадровски оспособљена за давање оцјене о управљању тржишним ризиком, квалитет ревизорских извјештаја је на адекватном нивоу, те банка континуирано предузима мјере у циљу извршења препорука интерне ревизије.
3	Ниво и контрола тржишног ризика представљају средње висок ризик за одрживост банке.	<p><u>Ниво ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Врста и структура изложености тржишном ризику указују на средње висок ризик. - Ниво концентрације тржишног ризика је средње висок. - Волатилност прихода/расхода по основу изложености тржишном ризику је умјерена. - Утврђени су недостаци у главним индикаторима које банка користи за праћење тржишног ризика, што доводи до значајног потцјењивања нивоа ризика.

		<p><u>Контрола ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Утврђени су недостаци у организационој структури за тржишни ризик у погледу њене транспарентности, ефикасности и стабилности, те дефинисаних нивоа овлашћења и одговорности на неким оперативним, организационим, руководним и управљачким нивоима, као и одређени недостаци приликом поштовања правила за спречавање настанка сукоба интереса. Није у свим случајевима обезбијеђена јасна оперативна и организациона раздвојеност функције уговарања трансакција од функције подршке и управљања ризицима, укључујући и управљачке и руководне нивое. - Стратегија и политика тржишног ризика банке, те дефинисана склоност ка преузимању ризика углавном су усклађене са њеном пословном стратегијом, али постоји потреба за њиховим побољшањем. - Банка је успоставила систем управљања тржишним ризиком, који обухвата поступке за утврђивање, процјену, односно мјерење, ограничавање и ублажавање, праћење и извјештавање о изложености ризицима, али потребно је његово побољшање у циљу обезбијеђења веће ефикасности и поузданости. - Утврђени су недостаци система унутрашњих контрола за тржишни ризик, те је потребно његово побољшање. - Банка је дефинисала интерне лимите ограничења изложености, који омогућавају смањење или ограничење изложености тржишном ризику и углавном су усклађени са стратегијом, политиком и склоношћу ка преузимању ризика. - Функција интерне ревизије је кадровски оспособљена за давање оцјене о управљању тржишним ризиком, али је потребно побољшати квалитет ревизорских извјештаја, те, иако банка предузима мјере у циљу извршења препорука интерне ревизије, и даље постоји одређен број неизвршених препорука.
4	<p>Ниво и контрола тржишног ризика представљају висок ризик за одрживост банке.</p>	<p><u>Ниво ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Врста и структура изложености тржишном ризику указују на висок ризик. - Ниво концентрације тржишног ризика је висок. - Волатилност прихода/расхода по основу изложености тржишном ризику је висока. - Главни индикатори које банка користи за праћење свог тржишног ризика нису прилагођени или имају значајне недостатке, што доводи до веома значајног потцјењивања нивоа ризика. <p><u>Контрола ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Организациона структура за тржишни ризик је неадекватна у погледу њене транспарентности, ефикасности и стабилности, дефинисаних нивоа овлашћења и одговорности на оперативним, организационим, руководним и управљачким нивоима, а утврђени су и значајни недостаци приликом поштовања правила за спречавање настанка сукоба интереса. Није обезбијеђена јасна оперативна и организациона раздвојеност функције уговарања трансакција од функције подршке и управљања ризицима, укључујући и управљачке и руководне нивое. - Стратегија и политика тржишног ризика банке, те дефинисана склоност ка преузимању ризика нису усклађене са њеном пословном стратегијом. - Банка није успоставила систем управљања тржишним ризиком, који обухвата поступке за утврђивање, процјену, односно мјерење, ограничавање и ублажавање, праћење и извјештавање о изложености ризицима банке или успостављени систем није адекватан. - Систем унутрашњих контрола за тржишни ризик је непоуздан. - Интерни лимити ограничења изложености нису усклађени са стратегијом, политиком и склоношћу ка преузимању ризика. - Функција интерне ревизије није кадровски оспособљена за давање оцјене о управљању тржишним ризиком, квалитет ревизорских извјештаја није адекватан, интерна ревизија није покрила све ризичне области и/или њене препоруке банка не извршава у континуитету.

Оперативни ризик

Члан 10.

- (1) Агенција процјењује оперативни ризик кроз све пословне линије и пословне активности банке, узимајући у обзир и налазе процјене осталих SREP елемената.
- (2) Приликом процјене оперативног ризика обавезно се обухватају репутациони ризик, ризик информационо-комуникационих технологија (ИКТ) и ризик несавјесног пословања, док се слједеће поткатогије оперативног ризика узимају у обзир само уколико су значајне за банку:
 - 1) интерна превара,
 - 2) екстерна превара,
 - 3) односи са радницима и безбједност на радном мјесту,
 - 4) штета на материјалној имовини и
 - 5) извршење, испорука и управљање процесима.
- (3) Агенција процјењује репутациони ризик у оквиру процјене оперативног ризика због значајне међузависности оперативног и репутационог ризика, али се резултати процјене репутационог ризика не одражавају у оцјени оперативног ризика, већ се, уколико је релевантно, узимају у обзир приликом утврђивања оцјене пословног модела и/или ризика ликвидности.
- (4) Поред процјене поткатогија оперативног ризика из става 2. овог члана, Агенција процјењује и значајност оперативног ризика који произилази из екстернализованих услуга, те могу ли оне утицати на способност банке да обрађује трансакције и/или пружа услуге, као и процјену управљања системом за спречавање прања новца и финансирања терористичких активности.
- (5) Процјена нивоа оперативног ризика којем је банка изложена или би могла бити изложена подразумијева свеобухватно разумијевање пословног модела, активности, културе ризика и окружења у којем банка послује, а обухвата најмање утврђивање:
 - 1) врсте и нивоа оперативног ризика,
 - 2) значајности оперативног ризика,
 - 3) значајности оперативних губитака,
 - 4) концентрације губитака по врсти догађаја и пословним линијама.
- (6) Главни индикатори који се користе приликом процјене нивоа оперативног ризика јесу: учешће капиталних захтјева за оперативни ризик у укупним капиталним захтјевима, однос укупних губитака из оперативног ризика и капиталних захтјева за оперативни ризик и однос укупних губитака из оперативног ризика и релевантног показатеља, али узимају се у обзир и додатни индикатори, као што су збир пет највећих бруто и нето губитака, број инцидената, односно штетних догађаја, без обзира на то да ли је претрпљен губитак или не, тачност извјештавања Агенције и слично. Приликом процјене разматрају се и индикатори оперативног ризика упоредивих банака, као и индикатори на нивоу банкарског сектора Републике Српске.
- (7) Приликом процјене система управљања оперативним ризиком, односно контроле тог ризика врши се процјена:
 - 1) управљања, односно начина организације функције управљања оперативним ризиком,
 - 2) склоности ка преузимању оперативног ризика, укључујући процјену усклађености стратегија и политика банке и других интерних аката којима се дефинише толеранција према ризику са пословним циљевима и дугорочним интересима банке,
 - 3) управљања оперативним ризиком и система унутрашњих контрола,
 - 4) функције интерне ревизије, односно кадровске оспособљености функције интерне ревизије за давање оцјене о управљању оперативним ризиком, квалитета ревизорских извјештаја и поступања банке по препорукама интерне ревизије.

(8) На основу процјене из ст. 1–7. овог члана, Агенција формира мишљење и утврђује коначну оцјену адекватности нивоа и контроле оперативног ризика банке на сљедећи начин:

Оцјена	Мишљење	Критеријуми
1	Ниво и контрола оперативног ризика представљају низак ризик за одрживост банке.	<p><u>Ниво ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ниво губитака које је банка претрпјела протеклих година није био значајан (при чему се посматра период од најмање три године) или је значајно смањен у односу на претходни период. - Губици по основу оперативног ризика односе се само на неколико категорија догађаја већег интензитета, а ниског износа. - Значајност оперативног ризика који произилази из екстернализованих услуга је занемарива. - Низак ниво ИКТ ризика. - Мали број приговора клијената. - Низак ниво ризика који произилази из активности прања новца. - Занемарив ниво непоступања банке у складу са прописима. - Одсуство корпоративних догађаја (нпр. спајања/припајања) у посљедњих годину дана. <p><u>Контрола ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Организациона структура за оперативни ризик је транспарентна, ефикасна и стабилна, уз јасно дефинисане нивое овлашћења и одговорности на свим оперативним, организационим, руководним и управљачким нивоима и уз поштовање правила за спречавање настанка сукоба интереса. Обезбијеђена је јасна оперативна и организациона раздвојеност функције уговарања трансакција од функције подршке и управљања ризицима, укључујући и управљачке и руководне нивое. - Стратегија и политика оперативног ризика банке, те дефинисана склоност ка преузимању ризика усклађене су са њеном пословном стратегијом. - Банка је успоставила ефикасан и поуздан систем управљања оперативним ризиком, који обухвата ефикасне и поуздане процесе и поступке за утврђивање, процјену, односно мјерење, ограничавање и ублажавање, праћење и извјештавање о изложености ризицима. - Систем унутрашњих контрола за оперативни ризик је адекватан и поуздан. - Банка је дефинисала интерне лимите ограничења изложености, који омогућавају смањење или ограничење изложености оперативном ризику и усклађени су са стратегијом, политиком и склоношћу ка преузимању ризика. - Функција интерне ревизије је кадровски оспособљена за давање оцјене о управљању оперативним ризиком, квалитет ревизорских извјештаја је на високом нивоу, те банка континуирано предузима мјере у циљу извршења препорука интерне ревизије.
2	Ниво и контрола оперативног ризика представљају средње низак ризик за одрживост банке.	<p><u>Ниво ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ниво губитака које је банка претрпјела протеклих година је средње низак и не очекује се значајније повећање. - Губици по основу оперативног ризика односе се углавном на догађаје већег интензитета, а ниског износа. - Значајност оперативног ризика који произилази из екстернализованих услуга је ниска. - Средње низак ниво ИКТ ризика. - Средње низак ниво приговора клијената. - Средње низак ниво ризика који произилази из активности прања новца. - Низак ниво непоступања у складу са прописима. - Присуство корпоративних догађаја (нпр. спајања/припајања) у посљедњих годину дана, али банка има добре раније резултате приликом провођења сличних активности.

		<p><u>Контрола ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Организациона структура за оперативни ризик је углавном транспарентна, ефикасна и стабилна, уз јасно дефинисане нивое овлашћења и одговорности на свим оперативним, организационим, руководним и управљачким нивоима и уз поштовање правила за спречавање настанка сукоба интереса. Обезбијеђена је јасна оперативна и организациона раздвојеност функције уговарања трансакција од функције подршке и управљања ризицима, укључујући и управљачке и руководне нивое. - Стратегија и политика оперативног ризика банке, те дефинисана склоност ка преузимању ризика усклађене су са њеном пословном стратегијом, али постоји потреба за њиховим унапређивањем. - Банка је успоставила ефикасан и поуздан систем управљања оперативним ризиком, који обухвата ефикасне и поуздане процесе и поступке за утврђивање, процјену, односно мјерење, ограничавање и ублажавање, праћење и извјештавање о изложености ризицима, али постоји потреба за унапређивањем. - Систем унутрашњих контрола за оперативни ризик је великим дијелом адекватан и поуздан. - Банка је дефинисала интерне лимите ограничења изложености, који омогућавају смањење или ограничење изложености оперативном ризику и усклађени су са стратегијом, политиком и склоношћу ка преузимању ризика. - Функција интерне ревизије је кадровски оспособљена за давање оцјене о управљању оперативним ризиком, квалитет ревизорских извјештаја је на адекватном нивоу, те банка континуирано предузима мјере у циљу извршења препорука интерне ревизије.
3	<p>Ниво и контрола оперативног ризика представљају средње висок ризик за одрживост банке.</p>	<p><u>Ниво ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ниво губитака које је банка претрпјела протеклих неколико година је средње висок, али се не очекује даље повећање. - Губици по основу оперативног ризика односе се на неколико категорија догађаја већег интензитета, а ниског износа. - Адекватно управљање екстернализованим активностима, али оне имају утицај на кључна пословна подручја. - Средње висок ниво ИКТ ризика. - Средње висок ниво приговора клијената. - Средње висок ниво ризика који произилази из активности прања новца. - Средњи ниво непоступања у складу са прописима. - Присуство најмање једног корпоративног догађаја или више мањих у посљедњих годину дана. <p><u>Контрола ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Утврђени су недостаци у организационој структури за оперативни ризик у погледу њене транспарентности, ефикасности и стабилности, те дефинисаних нивоа овлашћења и одговорности на неким оперативним, организационим, руководним и управљачким нивоима, као и одређени недостаци приликом поштовања правила за спречавање настанка сукоба интереса. Није у свим случајевима обезбијеђена јасна оперативна и организациона раздвојеност функције уговарања трансакција од функције подршке и управљања ризицима, укључујући и управљачке и руководне нивое. - Стратегија и политика оперативног ризика банке, те дефинисана склоност ка преузимању ризика углавном су усклађене са њеном пословном стратегијом, али постоји потреба за њиховим побољшањем. - Банка је успоставила систем управљања оперативним ризиком, који обухвата поступке за утврђивање, процјену, односно мјерење, ограничавање и ублажавање, праћење и извјештавање о изложености ризицима, али потребно је његово побољшање у циљу обезбјеђења веће ефикасности и поузданости.

		<ul style="list-style-type: none"> - Утврђени су недостаци система унутрашњих контрола за оперативни ризик, те је потребно његово побољшање. - Банка је дефинисала интерне лимите ограничења изложености, који омогућавају смањење или ограничење изложености оперативном ризику и углавном су усклађени са стратегијом, политиком и склоношћу ка преузимању ризика. - Функција интерне ревизије је кадровски оспособљена за давање оцјене о управљању оперативним ризиком, али је потребно побољшати квалитет ревизорских извјештаја, те, иако банка предузима мјере у циљу извршења препорука интерне ревизије, и даље постоји одређен број неизвршених препорука.
4	Ниво и контрола оперативног ризика представљају висок ризик за одрживост банке.	<p><u>Ниво ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ниво губитка који је претрпјела банка протеклих неколико година је висок или је дошло до значајног повећања. - Неадекватан ниво и квалитет екстернализованих активности. - Губици по основу оперативног ризика односе се на све категорије оперативног ризика. - Висок ниво ИКТ ризика. - Висок ниво приговора клијената. - Висок ниво ризика који произилази из активности прања новца. - Средње висок ниво непоступања у складу са прописима. - Значајни корпоративни догађаји, са лошим ранијим резултатима или без претходног искуства у таквим активностима. <p><u>Контрола ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Организациона структура за оперативни ризик је неадекватна у погледу њене транспарентности, ефикасности и стабилности, дефинисаних нивоа овлашћења и одговорности на оперативним, организационим, руководним и управљачким нивоима, а утврђени су и значајни недостаци приликом поштовања правила за спречавање настанка сукоба интереса. Није обезбијеђена јасна оперативна и организациона раздвојеност функције уговарања трансакција од функције подршке и управљања ризицима, укључујући и управљачке и руководне нивое. - Стратегија и политика оперативног ризика банке, те дефинисана склоност ка преузимању ризика нису усклађене са њеном пословном стратегијом. - Банка није успоставила систем управљања оперативним ризиком, који обухвата поступке за утврђивање, процјену, односно мјерење, ограничавање и ублажавање, праћење и извјештавање о изложености ризицима или успостављени систем банке није адекватан. - Систем унутрашњих контрола за оперативни ризик је непоуздан. - Интерни лимити ограничења изложености нису усклађени са стратегијом, политиком и склоношћу ка преузимању ризика. - Функција интерне ревизије није кадровски оспособљена за давање оцјене о управљању оперативним ризиком, квалитет ревизорских извјештаја није адекватан, интерна ревизија није покрила све ризичне области и/или њене препоруке банка не извршава у континуитету.

Каматни ризик у банкарској књизи

Члан 11.

- (1) Процјена каматног ризика у банкарској књизи обухвата:
 - 1) анализу промјене економске вриједности, односно утицаја промјене каматних стопа на садашњу вриједност очекиваних нето новчаних токова банке и
 - 2) анализу промјене зараде, односно утицаја промјене каматних стопа на краткорочну зараду банке.
- (2) Агенција проводи процјену врсте и нивоа каматног ризика у банкарској књизи којем је банка изложена или би могла бити изложена, што подразумијева процјену природе и структуре профила каматног ризика банке и резултата анализе сценарија и тестирања отпорности на стрес.

- (3) Приликом процјене каматног ризика у банкарској књизи обухватају се најмање сљедеће поткатегорије тог ризика уколико су значајне за банку: ризик рочне неусклађености поновног утврђивања каматних стопа, ризик криве приноса, базни ризик и ризик опције.
- (4) Главни индикатор који се користи приликом процјене нивоа каматног ризика у банкарској књизи јесте: однос промјене економске вриједности код паралелног помјерања криве приноса за +/-200 базних поена и регулаторног капитала, али се узимају у обзир и додатни индикатори утицаја на нето каматни приход, укључујући и интерне индикаторе које банка користи за праћење каматног ризика у банкарској књизи. Приликом процјене разматрају се и индикатори каматног ризика у банкарској књизи упоредивих банака, као и индикатори на нивоу банкарског сектора Републике Српске.
- (5) Приликом процјене система управљања каматним ризиком у банкарској књизи управљања, односно контроле тог ризика врши се процјена:
- 1) управљања, односно начина организације функције управљања каматним ризиком у банкарској књизи,
 - 2) склоности ка преузимању каматног ризика у банкарској књизи, укључујући процјену усклађености стратегија и политика банке и других интерних аката којима се дефинише толеранција према ризику са пословним циљевима и дугорочним интересима банке,
 - 3) управљања каматним ризиком у банкарској књизи и система унутрашњих контрола,
 - 4) функције интерне ревизије, односно кадровске оспособљености функције интерне ревизије за давање оцјене о управљању каматним ризиком у банкарској књизи, квалитета ревизорских извјештаја и поступања банке по препорукама интерне ревизије.
- (6) На основу процјене из ст. 1–5. овог члана, Агенција формира мишљење и утврђује коначну оцјену адекватности нивоа и контроле каматног ризика у банкарској књизи банке на сљедећи начин:

Оцјена	Мишљење	Критеријуми
1	Ниво и контрола каматног ризика у банкарској књизи представљају низак ризик за одрживост банке.	<p><u>Ниво ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Осјетљивост економске вриједности банкарске књиге на промјене каматних стопа није значајна. - Осјетљивост зараде (нето каматних прихода) на промјене каматних стопа није значајна. - Осјетљивост економске вриједности банкарске књиге и зараде на промјене основних претпоставки (нпр. производа са уграђеном опцијом) није значајна. - Интерни индикатори које банка користи за праћење ризика адекватни су и поуздани. - Интерни капитални захтјеви за каматни ризик у банкарској књизи израчунавају се конзервативно и банка је обезбиједила расположиви капитал за њихово покриће. - Резултати тестирања отпорности на стрес указују на висок ниво повјерења да банка има капацитет за подношење ризика. <p><u>Контрола ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Организациона структура за каматни ризик у банкарској књизи је транспарентна, ефикасна и стабилна, уз јасно дефинисане нивое овлашћења и одговорности на свим оперативним, организационим, руководним и управљачким нивоима и уз поштовање правила за спречавање настанка сукоба интереса. Обезбијеђена је јасна оперативна и организациона раздвојеност функције уговарања трансакција од функције подршке и управљања ризицима, укључујући и управљачке и руководне нивое. - Стратегија и политика каматног ризика у банкарској књизи, те дефинисана склоност ка преузимању ризика усклађене су са њеном пословном стратегијом. - Банка је успоставила ефикасан и поуздан систем управљања каматним ризиком у банкарској књизи, који обухвата ефикасне и поуздане процесе и поступке за утврђивање, процјену, односно мјерење, ограничавање и ублажавање, праћење и извјештавање о изложености ризицима.

		<ul style="list-style-type: none"> - Систем унутрашњих контрола за каматни ризик у банкарској књизи је адекватан и поуздан. - Банка је дефинисала интерне лимите ограничења изложености, који омогућавају смањење или ограничење изложености каматном ризику у банкарској књизи и усклађени су са стратегијом, политиком и склоношћу ка преузимању ризика. - Функција интерне ревизије је кадровски оспособљена за давање оцјене о управљању каматним ризиком у банкарској књизи, квалитет ревизорских извјештаја је на високом нивоу, те банка континуирано предузима мјере у циљу извршења препорука интерне ревизије.
2	<p>Ниво и контрола каматног ризика у банкарској књизи представљају средње низак ризик за одрживост банке.</p>	<p><u>Ниво ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Осјетљивост економске вриједности банкарске књиге на промјене каматних стопа је средње ниска. - Осјетљивост зараде (нето каматних прихода) на промјене каматних стопа је средње ниска. - Осјетљивост економске вриједности банкарске књиге и зараде на промјене основних претпоставки (нпр. производа с уграђеном опцијом) јесте средње ниска. - Поједини индикатори које банка користи за праћење каматног ризика у банкарској књизи нису адекватни и/или поуздани, што доводи до мањег потцјењивања нивоа ризика, али банка је предузела активности у циљу отклањања недостатака. - Интерни капитални захтјеви за каматни ризик у банкарској књизи израчунавају се конзервативно и банка је обезбиједила расположиви капитал за њихово покриће. - Резултати тестирања отпорности на стрес још увијек су прихватљиви, али потребно је праћење капацитета банке за подношење ризика. <p><u>Контрола ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Организациона структура за каматни ризик у банкарској књизи углавном је транспарентна, ефикасна и стабилна, уз јасно дефинисане нивое овлашћења и одговорности на свим оперативним, организационим, руководним и управљачким нивоима и уз поштовање правила за спречавање настанка сукоба интереса. Обезбијеђена је јасна оперативна и организациона раздвојеност функције уговарања трансакција од функције подршке и управљања ризицима, укључујући и управљачке и руководне нивое. - Стратегија и политика каматног ризика у банкарској књизи, те дефинисана склоност ка преузимању ризика усклађене су са њеном пословном стратегијом, али постоји потреба за њиховим унапређивањем. - Банка је успоставила ефикасан и поуздан систем управљања каматним ризиком у банкарској књизи, који обухвата ефикасне и поуздане процесе и поступке за утврђивање, процјену, односно мјерење, ограничавање и ублажавање, праћење и извјештавање о изложености ризицима, али постоји потреба за унапређивањем. - Систем унутрашњих контрола за каматни ризик у банкарској књизи великим дијелом је адекватан и поуздан. - Банка је дефинисала интерне лимите ограничења изложености, који омогућавају смањење или ограничење изложености каматном ризику у банкарској књизи и усклађени су са стратегијом, политиком и склоношћу ка преузимању ризика. - Функција интерне ревизије је кадровски оспособљена за давање оцјене о управљању каматним ризиком у банкарској књизи, квалитет ревизорских извјештаја је на адекватном нивоу, те банка континуирано предузима мјере у циљу извршења препорука интерне ревизије.

3	<p>Ниво и контрола каматног ризика у банкарској књизи представљају средње висок ризик за одрживост банке.</p>	<p><u>Ниво ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Осјетљивост економске вриједности банкарске књиге на промјене каматних стопа је средње висока. - Осјетљивост зараде (нето каматних прихода) на промјене каматних стопа је средње висока. - Осјетљивост економске вриједности банкарске књиге и зараде на промјене основних претпоставки (нпр. производа са уграђеном опцијом) јесте средње висока. - Утврђени су недостаци у појединим главним индикаторима које банка користи за праћење ризика. - Потребно је побољшати начин утврђивања интерних капиталних захтјева за каматни ризик у банкарској књизи и обезбјеђивање расположивог капитала за њихово покриће. - Резултати тестирања отпорности на стрес су лоши и изискују предузимање посебних мјера од стране банке и њихово праћење од стране Агенције. <p><u>Контрола ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Утврђени су недостаци у организационој структури за каматни ризик у банкарској књизи у погледу њене транспарентности, ефикасности и стабилности, те дефинисаних нивоа овлашћења и одговорности на неким оперативним, организационим, руководним и управљачким нивоима, као и одређени недостаци приликом поштовања правила за спречавање настанка сукоба интереса. Није у свим случајевима обезбијеђена јасна оперативна и организациона раздвојеност функције уговарања трансакција од функције подршке и управљања ризицима, укључујући и управљачке и руководне нивое. - Стратегија и политика каматног ризика у банкарској књизи, те дефинисана склоност ка преузимању ризика углавном су усклађене са њеном пословном стратегијом, али постоји потреба за њиховим побољшањем. - Банка је успоставила систем управљања каматним ризиком у банкарској књизи, који обухвата поступке за утврђивање, процјену, односно мјерење, ограничавање и ублажавање, праћење и извјештавање о изложености ризицима, али потребно је његово побољшање у циљу обезбјеђења веће ефикасности и поузданости. - Утврђени су недостаци система унутрашњих контрола за каматни ризик у банкарској књизи, те је потребно његово побољшање. - Банка је дефинисала интерне лимите ограничења изложености, који омогућавају смањење или ограничење изложености каматном ризику у банкарској књизи и углавном су усклађени са стратегијом, политиком и склоношћу ка преузимању ризика. - Функција интерне ревизије је кадровски оспособљена за давање оцјене о управљању каматним ризиком у банкарској књизи, али је потребно побољшати квалитет ревизорских извјештаја, те, иако банка предузима мјере у циљу извршења препорука интерне ревизије, и даље постоји одређен број неизвршених препорука.
4	<p>Ниво и контрола каматног ризика у банкарској књизи представљају висок ризик за одрживост банке.</p>	<p><u>Ниво ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Осјетљивост економске вриједности банкарске књиге на промјене каматних стопа је висока. - Осјетљивост зараде (нето каматних прихода) на промјене каматних стопа је висока. - Осјетљивост економске вриједности банкарске књиге и зараде на промјене основних претпоставки (нпр. производа са уграђеном опцијом) висока је. - Главни индикатори које банка користи за праћење ризика нису прилагођени или су са великим недостацима. - Потребно је знатно побољшати начин утврђивања интерних капиталних захтјева за каматни ризик у банкарској књизи и обезбјеђивање расположивог капитала за њихово покриће.

		<p>- Резултати тестирања отпорности на стрес су критични и изискују безодложно предузимање мјера од стране банке и пажљиво праћење извршења тих мјера од стране Агенције.</p> <p><u>Контрола ризика</u></p> <p>- Организациона структура за каматни ризик у банкарској књизи је неадекватна у погледу њене транспарентности, ефикасности и стабилности, дефинисаних нивоа овлашћења и одговорности на оперативним, организационим, руководним и управљачким нивоима, а утврђени су и значајни недостаци приликом поштовања правила за спречавање настанка сукоба интереса. Није обезбијеђена јасна оперативна и организациона раздвојеност функције уговарања трансакција од функције подршке и управљања ризицима, укључујући и управљачке и руководне нивое.</p> <p>- Стратегија и политика каматног ризика у банкарској књизи, те дефинисана склоност ка преузимању ризика нису усклађене са њеном пословном стратегијом.</p> <p>- Банка није успоставила систем управљања каматним ризиком у банкарској књизи, који обухвата поступке за утврђивање, процјену, односно мјерење, ограничавање и ублажавање, праћење и извјештавање о изложености ризицима или успостављени систем банке није адекватан.</p> <p>- Систем унутрашњих контрола за каматни ризик у банкарској књизи је непоуздан.</p> <p>- Интерни лимити ограничења изложености нису усклађени са стратегијом, политиком и склоношћу ка преузимању ризика.</p> <p>- Функција интерне ревизије није кадровски оспособљена за давање оцјене о управљању каматним ризиком у банкарској књизи, квалитет ревизорских извјештаја није адекватан, интерна ревизија није покрила све ризичне области и/или њене препоруке банка не извршава у континуитету.</p>
--	--	---

Адекватност капитала

Члан 12.

- (1) Агенција процјењује адекватност капитала како би утврдила да ли је регулаторни капитал банке довољан за покриће ризика повезаних са капиталом којима је банка изложена или би могла бити изложена, ако су такви ризици процијењени као значајни за банку, што се проводи анализом нивоа (квантитета) и структуре (квалитета) регулаторног капитала банке. Приликом процјене упоређује се утврђени ниво и квалитет капитала банке са процјеном потреба за капиталом, при чему се разматра анализа потреба за капиталом и расположивости капитала најмање у трогодишњем временском периоду у нормалним условима и у условима стреса, укључујући и планирање капитала.
- (2) Главни индикатори који су предмет анализе приликом процјене адекватности капитала банке јесу: стопа регулаторног капитала, стопа основног капитала и стопа финансијске полуге, али разматрају се и додатни индикатори, као што су стопа редовног основног капитала, структура регулаторног капитала и слично.
- (3) Приликом процјене адекватности капитала банке Агенција процјењује и поузданост ICAAP-а, а исти може бити оцијењен као: јак (оцјена 1), адекватан (оцјена 2), слаб (оцјена 3) и неадекватан (оцјена 4).
- (4) На основу процјене из ст. 1–3. овог члана, Агенција формира мишљење и утврђује коначну оцјену адекватности капитала банке на сљедећи начин:

Оцјена	Мишљење	Критеријуми
1	Висина и структура регулаторног капитала банке представљају низак ризик за одрживост банке.	<p>- Ниво регулаторног капитала банке је знатно изнад прописаних минимума, као и у довољној мјери изнад минималних стопа капитала које је Агенција утврдила за банку, увећаних за заштитни слој капитала, и очекује се да ће такав остати и у будућности.</p> <p>- Индикатори капитала су на задовољавајућем нивоу у апсолутном и у релативном смислу.</p> <p>- Тестирање отпорности на стрес није открило било који значајан ризик везан уз утицај озбиљне, али могуће економске рецесије на регулаторни капитал.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Банка има реалистичан и вјеродостојан план капитала, који може да по потреби буде ефикасно проведен, односно не постоје никакве препреке за докапитализацију банке у случају потребе. - Стопа финансијске полуге банке је довољно изнад прописаног минимума и није идентификован ризик прекомјерне финансијске полуге.
2	Висина и структура регулаторног капитала банке представљају средње низак ризик за одрживост банке.	<ul style="list-style-type: none"> - Ниво регулаторног капитала банке је изнад прописаних минимума, као и минималних стопа капитала које је Агенција утврдила за банку, увећаних за заштитни слој капитала. - Индикатори капитала су на задовољавајућим нивоима у апсолутном и у релативном смислу. - Тестирањем отпорности на стрес откривен је низак ризик од утицаја озбиљне, али могуће економске рецесије на регулаторни капитал, међутим поступци органа управљања банке за рјешавања овог ризика чине се поуздани. - Банка има реалистичан и вјеродостојан план капитала који, иако није без ризика, може да по потреби буде ефикасно проведен. - Стопа финансијске полуге банке је изнад прописаног минимума, а идентификован је низак ризик прекомјерне финансијске полуге.
3	Висина и структура регулаторног капитала банке представљају средње висок ризик за одрживост банке.	<ul style="list-style-type: none"> - Ниво регулаторног капитала банке није знатно изнад прописаних минимума, односно минималних стопа капитала које је Агенција утврдила за банку. Међутим, постоји могућност да банка не одржава или ускоро неће моћи да одржава заштитни слој капитала. - Индикатори капитала нису на задовољавајућим нивоима у апсолутном и релативном смислу у односу на групу упоредивих банака. Међутим, тренутно нема пријетње да ће квалитет капитала пасти испод регулаторних захтјева. - Тестирањем отпорности на стрес откривен је средње висок ризик у вези са утицајем озбиљне, али могуће економске рецесије на регулаторни капитал. Постоји могућност да органи управљања банке неће моћи то адекватно ријешити. - Банка има план капитала за који је мало вјероватно да ће моћи бити ефикасно проведен. - Стопа финансијске полуге банке је изнад прописаног минимума, али у поређењу са групом упоредивих банака утврђене су одређене слабости. Постоји умјерен ризик прекомјерне финансијске полуге.
4	Висина и структура регулаторног капитала банке представљају висок ризик за одрживост банке.	<ul style="list-style-type: none"> - Банка има одређена кршења усклађености са регулаторним захтјевима за капитал или постоји могућност да ће доћи до таквих кршења. - Индикатори капитала су на најлошијим нивоима у апсолутном и релативном смислу у односу на групу упоредивих банака. - Тестирањем отпорности на стрес откривено је да ће доћи до кршења минималних прописаних стопа капитала за банку или законских минимума у почетној фази озбиљне, али могуће економске рецесије. Органи управљања банке вјероватно ово неће моћи адекватно ријешити. - Банка нема план капитала или има план који је неадекватан, односно неприводив. - Стопа финансијске полуге банке није много изнад прописаног минимума. Постоји висок ризик прекомјерне финансијске полуге.

**Ризици повезани са
ликвидношћу и изворима финансирања**

Члан 13.

- (1) Приликом процјене ризика ликвидности Агенција утврђује да ли расположиве резерве ликвидности банке обезбјеђују адекватно покриће ризика краткорочне ликвидности у нормалним условима и условима стреса, као и да ли је банка обезбиједила адекватне дугорочне изворе финансирања за обављање својих пословних активности у средњем до дугом року на одржив начин. При томе Агенција разматра да ли је потребно наложити одређене додатне ликвидносне захтјеве за покриће ризика краткорочне ликвидности и ризика одрживости извора финансирања којима је банка изложена или би могла бити изложена.

- (2) Приликом процјене ризика ликвидности узима се у обзир најмање процјена ризика краткорочне ликвидности, који обухвата најмање ризик краткорочних извора финансирања од стране финансијских институција, ризик унутардневне ликвидности и девизни ризик краткорочне ликвидности, те ризика одрживости извора финансирања, који обухвата најмање ризике структуралне неусклађености извора финансирања, снаге финансирања из депозита становништва и девизног ризика, који произилази из извора финансирања.
- (3) Главни индикатори који се користе приликом процјене ризика краткорочне ликвидности јесу: коефицијент покрића ликвидности (LCR), однос необезбијеђених краткорочних извора финансирања од финансијских институција и укупних обавеза и однос 10 највећих извора финансирања и укупних обавеза, а ризика одрживости извора финансирања: коефицијент нето стабилних извора финансирања (NSFR), однос кредита и стабилних извора финансирања, однос кредита и депозита и слично. Приликом процјене разматрају се и индикатори упоредивих банака, као и индикатори на нивоу банкарског сектора Републике Српске.
- (4) Приликом процјене система управљања краткорочном ликвидношћу и изворима финансирања, односно контроле ризика ликвидности врши се процјена:
- 1) управљања, односно начина организације функције управљања ризиком ликвидности,
 - 2) склоности ка преузимању ризика ликвидности, укључујући процјену усклађености стратегија и политика банке и других интерних аката којима се дефинише толеранција према ризику са пословним циљевима и дугорочним интересима банке,
 - 3) управљања ризиком ликвидности и система унутрашњих контрола,
 - 4) функције интерне ревизије, односно кадровске оспособљености функције интерне ревизије за давање оцјене о управљању ризиком ликвидности, квалитета ревизорских извјештаја и поступања банке по препорукама интерне ревизије.
- (5) Приликом процјене адекватности ликвидности банке Агенција процјењује и поузданост ЦААР-а, а исти може бити оцијењен као: јак (оцјена 1), адекватан (оцјена 2), слаб (оцјена 3) и неадекватан (оцјена 4).
- (6) На основу процјене из ст. 1–5. овог члана, Агенција формира мишљење и утврђује коначну адекватност нивоа и контроле ризика ликвидности банке, односно адекватност ликвидности банке на сљедећи начин:

Оцјена	Мишљење	Критеријуми
1	Ликвидна позиција и профил финансирања банке представљају низак ризик за одрживост банке.	<p><u>Ниво ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ниво и структура заштитног слоја ликвидности, односно интерних резерви ликвидности адекватни су и знатно су већи од прописаних минимума и не постоји сумња да неће бити довољни за покриће потреба за ликвидношћу у нормалним и стресним условима. - Није идентификован ризик који произилази из неусклађености (нпр. доспијећа обавеза и имовине, валуте у којој су деноминоване обавезе и имовина и сл.). - Други фактори који имају утицај на ризик ликвидности нису значајни (нпр. репутациони ризик, немогућност реализације уговорених линија за ликвидност и сл.). - Није идентификован ризик који произилази из профила извора финансирања банке и не постоје сумње у његову стабилност и одрживост. - Структура и стабилност дугорочног финансирања (> 1 године) не представљају значајан ризик у односу на активности и пословни модел банке. - Банка има реалистичан и вјеродостојан план за непредвиђене случајеве поремећаја ликвидности, који може да по потреби буде ефикасно проведен, тј. не постоје никакве препреке за обезбјеђење потребних ликвидних средстава банке у случају потребе. <p><u>Контрола ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Организациона структура за ризик ликвидности је транспарентна, ефикасна и стабилна, уз јасно дефинисане нивое овлашћења и одговорности на свим оперативним, организационим, руководним и управљачким нивоима и уз поштовање правила за спречавање

		<p>настанка сукоба интереса. Обезбијеђена је јасна оперативна и организациона раздвојеност функције уговарања трансакција од функције подршке и управљања ризицима, укључујући и управљачке и руководне нивое.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Стратегија и политика ризика ликвидности, те дефинисана склоност ка преузимању ризика усклађене су са њеном пословном стратегијом. - Банка је успоставила ефикасан и поуздан систем управљања ризиком ликвидности, који обухвата ефикасне и поуздане процесе и поступке за утврђивање, процјену, односно мјерење, ограничавање и ублажавање, праћење и извјештавање о изложености ризицима. - Систем унутрашњих контрола за ризик ликвидности је адекватан и поуздан. - Банка је дефинисала интерне лимите ограничења изложености, који омогућавају смањење или ограничење изложености ризику ликвидности и усклађени су са стратегијом, политиком и склоношћу ка преузимању ризика. - Функција интерне ревизије је кадровски оспособљена за давање оцјене о управљању ризиком ликвидности, квалитет ревизорских извјештаја је на високом нивоу, те банка континуирано предузима мјере у циљу извршења препорука интерне ревизије.
2	<p>Ликвидносна позиција и профил финансирања банке представљају средње низак ризик за одрживост банке.</p>	<p><u>Ниво ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ниво и структура заштитног слоја ликвидности, односно интерних резерви ликвидности адекватни су и довољно су већи од прописаних минимума и не очекује се да неће бити довољни за покриће потреба за ликвидношћу у нормалним и стресним условима. - Није идентификован значајан ризик који произилази из неусклађености (нпр. доспијећа обавеза и имовине, валуте у којој су деноминоване обавезе и имовина и слично). - Други фактори који имају утицај на ризик ликвидности су ниски (нпр. репутациони ризик, немогућност реализације уговорених линија за ликвидност и слично). - Није идентификован значајан ризик који произилази из профила извора финансирања банке и не постоје значајне сумње у његову стабилност и одрживост. - Структура и стабилност дугорочног финансирања (> 1 године) представљају низак ризик у односу на активности и пословни модел банке. - Банка има реалистичан и вјеродостојан план за непредвиђене случајеве поремећаја ликвидности, који носи одређене ризике, али може да по потреби буде ефикасно проведен, те не постоје никакве значајне препреке за обезбјеђење потребних ликвидних средстава банке. <p><u>Контрола ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Организациона структура за ризик ликвидности углавном је транспарентна, ефикасна и стабилна, уз јасно дефинисане нивое овлашћења и одговорности на свим оперативним, организационим, руководним и управљачким нивоима и уз поштовање правила за спречавање настанка сукоба интереса. Обезбијеђена је јасна оперативна и организациона раздвојеност функције уговарања трансакција од функције подршке и управљања ризицима, укључујући и управљачке и руководне нивое. - Стратегија и политика ризика ликвидности, те дефинисана склоност ка преузимању ризика усклађене су са њеном пословном стратегијом, али постоји потреба за њиховим унапређивањем. - Банка је успоставила ефикасан и поуздан систем управљања ризиком ликвидности, који обухвата ефикасне и поуздане процесе и поступке за утврђивање, процјену, односно мјерење, ограничавање и ублажавање, праћење и извјештавање о изложености ризицима, али постоји потреба за унапређивањем.

		<ul style="list-style-type: none"> - Систем унутрашњих контрола за ризик ликвидности великим дијелом је адекватан и поуздан. - Банка је дефинисала интерне лимите ограничења изложености, који омогућавају смањење или ограничење изложености ризику ликвидности и усклађени су са стратегијом, политиком и склоношћу ка преузимању ризика. - Функција интерне ревизије је кадровски оспособљена за давање оцјене о управљању ризиком ликвидности, квалитет ревизорских извјештаја је на адекватном нивоу, те банка континуирано предузима мјере у циљу извршења препорука интерне ревизије.
3	Ликвидносна позиција и профил финансирања банке представљају средње висок ризик за одрживост банке.	<p><u>Ниво ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ниво и структура заштитног слоја ликвидности су погоршани (али банка и даље испуњава захтјев у погледу одржавања коефицијента покрића ликвидности) и/или се интерне резерве ликвидности налазе на нивоу мањем од додатних захтјева за ликвидност које је за предметну банку прописала Агенција, те постоји забринутост да банка неће правовремено успоставити поновну усклађеност са захтјевом Агенције. - Идентификован је средњи ризик који произилази из неусклађености (нпр. доспијећа обавеза и имовине, валуте у којој су деноминоване обавезе и имовина). - Други фактори имају средњи утицај на ризик ликвидности (нпр. репутациони ризик, немогућност реализације уговорених линија за ликвидност). - Идентификован је средњи ризик који произилази из профила извора финансирања банке и постоје сумње у његову стабилност и одрживост. - Структура и стабилност дугорочног финансирања (> 1 године) представљају средњи ризик у односу на активности и пословни модел банке. - Банка има план за непредвиђене случајеве поремећаја ликвидности, за који постоји сумња да, по потреби, неће бити ефикасно проведен, те постоје одређене препреке за обезбјеђење потребних ликвидних средстава банке. <p><u>Контрола ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Утврђени су недостаци у организационој структури за ризик ликвидности у погледу њене транспарентности, ефикасности и стабилности, те дефинисаних нивоа овлашћења и одговорности на неким оперативним, организационим, руководним и управљачким нивоима, као и одређени недостаци приликом поштовања правила за спречавање настанка сукоба интереса. Није у свим случајевима обезбијеђена јасна оперативна и организациона раздвојеност функције уговарања трансакција од функције подршке и управљања ризицима, укључујући и управљачке и руководне нивое. - Стратегија и политика ризика ликвидности, те дефинисана склоност ка преузимању ризика углавном су усклађене са њеном пословном стратегијом, али постоји потреба за њиховим побољшањем. - Банка је успоставила систем управљања ризиком ликвидности, који обухвата поступке за утврђивање, процјену, односно мјерење, ограничавање и ублажавање, праћење и извјештавање о изложености ризицима банке, али потребно је његово побољшање у циљу обезбјеђења веће ефикасности и поузданости. - Утврђени су недостаци система унутрашњих контрола за ризик ликвидности, те је потребно његово побољшање. - Банка је дефинисала интерне лимите ограничења изложености, који омогућавају смањење или ограничење изложености ризику ликвидности и углавном су усклађени са стратегијом, политиком и склоношћу ка преузимању ризика. - Функција интерне ревизије је кадровски оспособљена за давање оцјене о управљању ризиком ликвидности, али је потребно побољшати квалитет ревизорских извјештаја, те, иако банка предузима мјере у

		циљу извршења препорука интерне ревизије, и даље постоји одређен број неизвршених препорука
4	Ликвидносна позиција и профил финансирања банке представљају висок ризик за одрживост банке.	<p><u>Ниво ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ниво и структура заштитног слоја ликвидности, односно интерне резерве ликвидности знатно су погоршани и/или се налазе на нивоу мањем од прописаних минималних и додатних захтјева Агенције, те постоји озбиљна забринутост да банка неће правовремено успоставити поновну усклађеност са прописаним захтјевима. - Идентификован је висок ризик који произилази из неусклађености (нпр. доспијећа обавеза и имовине, валуте у којој су деноминоване обавезе и имовина). - Други фактори имају висок утицај на ризик ликвидности (нпр. репутациони ризик, немогућност реализације уговорених линија за ликвидност и сл.). - Идентификован је висок ризик који произилази из профила извора финансирања банке и постоје сумње у његову стабилност и одрживост. - Структура и стабилност дугорочног финансирања (>1 године) представљају висок ризик у односу на активности и пословни модел банке. - Банка нема план за непредвиђене околности у погледу ликвидности или је исти неадекватан. <p><u>Контрола ризика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Организациона структура за ризик ликвидности је неадекватна у погледу њене транспарентности, ефикасности и стабилности, дефинисаних нивоа овлашћења и одговорности на оперативним, организационим, руководним и управљачким нивоима, а утврђени су и значајни недостаци приликом поштовања правила за спречавање настанка сукоба интереса. Није обезбијеђена јасна оперативна и организациона раздвојеност функције уговарања трансакција од функције подршке и управљања ризицима, укључујући и управљачке и руководне нивое. - Стратегија и политика ризика ликвидности, те дефинисана склоност ка преузимању ризика нису усклађене са њеном пословном стратегијом. - Банка није успоставила систем управљања ризиком ликвидности, који обухвата поступке за утврђивање, процјену, односно мјерење, ограничавање и ублажавање, праћење и извјештавање о изложености ризицима или успостављени систем банке није адекватан. - Систем унутрашњих контрола за ризик ликвидности је непоуздан. - Интерни лимити ограничења изложености нису усклађени са стратегијом, политиком и склоношћу ка преузимању ризика. - Функција интерне ревизије није кадровски оспособљена за давање оцјене о управљању ризиком ликвидности, квалитет ревизорских извјештаја није адекватан, интерна ревизија није покрила све ризичне области и/или њене препоруке банка не извршава у континуитету.

Укупна SREP оцјена

Члан 14.

- (1) Процјена четири SREP елемента у складу са чл. 2–13. ове одлуке има за резултат укупну SREP оцјену, односно свеобухватну оцјену ризичног профила и одрживости банке.
- (2) Приликом утврђивања укупне SREP оцјене из става 1. овог члана свим појединачним SREP елементима из члана 2. ове одлуке даје се исти значај, односно укупна SREP оцјена представља аритметичку средину свих оцјена утврђених за четири SREP елемента.
- (3) Укупна SREP оцјена банке утврђена у складу с одредбама ове одлуке представља пословну тајну у складу са чланом 29. Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске.
- (4) У случају новоосноване банке, у којој се нису стекли услови за примјену свих критеријума за оцјењивање, укупном SREP оцјеном обухватају се само примјењиви критеријуми, са посебном напоменом да се ради о новооснованој банци.

- (5) Агенција на кварталној основи прати кључне финансијске и нефинансијске индикаторе пословања банке како би пратила промјене у њеном пословном моделу и ризичном профилу. У случају када се праћењем утврди значајна промјена у пословном моделу и ризичном профилу банке или се идентификују неправилности у пословању банке, Агенција ће анализирати узроке и, по потреби, преиспитати адекватност оцјене утврђене за релевантни SREP елемент, те сходно томе и укупне SREP оцјене.
- (6) У случају када се, праћењем из става 5. овог члана, утврде значајне неправилности у пословању банке и/или неусклађености са прописима, Агенција ће предузети надзорне мјере потребне за отклањање неправилности, односно неусклађености, а затим извршити ажурирање SREP оцјене.

Надзорне мјере

Члан 15.

- (1) На основу процјене појединачних SREP елемената и укупне SREP оцјене Агенција ће предузимати сљедеће надзорне мјере:
- 1) мјере које се односе на додатне захтјеве за капитал у односу на минимално прописане Законом о банкама и/или Одлуком о израчунавању капитала банака,
 - 2) мјере које се односе на додатне захтјеве за ликвидност у односу на минимално прописане Одлуком о управљању ризиком ликвидности,
 - 3) остале квантитативне или квалитативне надзорне мјере.
- (2) За потребе доношења одлуке о додатном захтјеву за капитал из става 1. тачка 1. овог члана, Агенција на основу укупне SREP оцјене доноси одлуку о утврђивању минималних стопа капитала на сљедећи начин:

Оцјена	Повећање минималних стопа капитала
1	0%–0,5%
2	0,6%–1%
3	1,1%–2,5%
4	2,6%–3,5%

- (3) Банка је дужна обезбиједити покриће додатних захтјева за капитал из става 2. овог члана из ставки редовног основног капитала.
- (4) Изузетно од става 2. овог члана, уколико банка у оквиру ИСААР-а утврди виши капитални захтјев од капиталног захтјева утврђеног у складу са ставом 2. овог члана, Агенција може утврдити минималне стопе капитала у складу са резултатима ИСААР-а.
- (5) У случају када је на основу процјене у складу са чланом 13. ове одлуке Агенција оцијенила да ликвидносна позиција и профил финансирања банке представљају средње висок или висок ризик за одрживост банке, Агенција може утврдити додатне захтјеве за ликвидност у погледу нивоа и структуре заштитног слоја ликвидности, нивоа LCR-а, уклађености активе и извора финансирања и слично.
- (6) У зависности одутврђених незаконитости, односно слабости и недостатака у пословању, остале квантитативне или квалитативне надзорне мјере из става 1. тачка 3. овог члана могу обухватити мјере које се односе на ограничење једне или више активности банке и/или смањење ризика повезаних са тим активностима, производима или системима банке, унапређење система управљања, укључујући систем управљања ризицима и систем унутрашњих контрола, као и друге надзорне мјере у складу са надлежностима дефинисаним Законом о банкама Републике Српске.

Учесталост провођења SREP процјене

Члан 16.

- (1) Приликом утврђивања учесталости и потребног нивоа надзорног ангажмана Агенције у оквиру SREP процјене Агенција се руководи величином и значајем банке за банкарски систем у Републици Српској, осим ако другачије не одреди на основу ризичног профила банке и/или значајних промјена у пословном моделу.

- (2) Агенција разврстава банке у следеће категорије према њиховој величини:
- 1) категорију великих банака или
 - 2) категорију средњих и малих банака.
- (3) Агенција на годишњој основи распоређује банке у категорије из става 2. овог члана, користећи податке из регулаторних извјештаја, при чему се одлука може преиспитати у случају значајних пословних догађаја као што су спајање и припајање банака, продаја дијела пословања банке и слично.
- (4) Категорија из става 2. овог члана представља критеријум за утврђивање минималне учесталости и обима надзорног ангажмана из става 5. овог члана, при чему исти може бити чешћи и обимнији за банке које имају већи ризични профил.
- (5) Минимална учесталост и обим надзорног ангажмана у оквиру SREP процјене дефинисани су у табели у наставку:

Категорија банке	Праћење кључних индикатора пословања	Процјена свих SREP елемената (минимално)	Обим надзорног ангажмана
Велике банке	Квартално	Годишње	Континуирани ангажман са Управом банке; ангажман са банком за процјену сваког елемента
Средње и мале банке	Квартално	Сваке двије године, осим у случају значајних промјена	Ангажман са банком који се заснива на оцјени ризика; ангажман са банком у случају значајних промјена

Прелазне и завршне одредбе

Члан 17.

- (1) Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске”.
- (2) Примјена коефицијента нето стабилних извора финансирања (NSFR) из члана 13. став 3. ове одлуке као главног индикатора почиње од финансијског датума 31.12.2021. године.

Број: УО-261/21

Датум, 01.11.2021. год.

ПРЕДСЈЕДНИК
УПРАВНОГ ОДБОРА
Братољуб Радуловић